

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

НАРАСТВА ИНЖЕНЕРНИЯТ ПОТЕНЦИАЛ НА „АРСЕНАЛ“

Сотличен защитиха дипломните си работи с конструкторска и технологична насоченост още двама арсеналци. С тази стъпка напред в професионалното си развитие Смилен Балашиков и Христо Яхнаджиев се вливат в инженерния потенциал на „Арсенал“. Защитата на двамата задочници се проведе през юли в присъствието на преподавателите от Технически университет - София, филиал Пловдив.

Дипломантите се представиха отлично, както при самата презентация на дипломните задания, така и при отговорите на допълнително зададените им въпроси.

Филиалът на Технически университет - София, изнесен в Пловдив, е създаден през 1986 г. През 1990 г. филиалът става самостоятелно юридическо лице. Той включва в структурите си два факултета – по „Електрони-

ка и автоматика“ и „Машиностроене и уредостроене“, където студентите получават образователни степени „бакалавър“, „магистър“ и „доктор“ по изучаваните специалности.

Инициативата за създаването на учебното заведение, осигуряващо специалисти за отраслите на отбранителната промишленост, е на ДСО „Металхим“. От началото на 90-те години намалява интересът към дисциплини, в които се обучават бъдещи специалисти за отбранителната промишленост. За да подготвя необходимите кадри, вече възродената българска отбранителна индустрия е принудена да обособява изцяло ориентирани към определени отрасли випуски.

През 2016 година ВМЗ - Сопот организира един випуск студенти, насочен към производството на предприятието. „Арсенал“ АД също създава такава организация, но с трикратно по-голям мащаб на обучаващите се.

От започналите 50 студенти – образователно-квалификационна степен бакалавър през 2017 година по специалността „Машиностроене и уредостроене“ трети курс, с преобладаващо специализирани модули, завършват 43-ма. Всяка година от 4-ма до 6-ма студенти завършват магистратура в ТУ-Пловдив след завършена образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в други висши учебни заведения.

Продължава на стр. 3

Август - Месец на Средиземноморските деликатеси

Меню

- Плато морски дарове
- Скариси „Саганаци“
- Запечени скариси „Континентал“
- Пушен паламуд
- Ваян паламуд с препечени кростини и сос „Беарнез“
- Гръцка салата
- Манатарки с масло и чесън

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

Ваучер Храна Edenred

Пазарувайте с Ваучер Храна от Идънред в повече от 10 000 търговски обекта в цялата страна.

С Карта и Ваучер Подарък изберете сами своя най-желан подарък, независимо от вида мц: облекло, техника или друго.

www.edenred.bg, bulqaria@edenred.com, +359 2 947 02 20

„ОРЕШАКА“ ИЗДИРВА АРХИВНИ СНИМКИ

Едно от знаковите места в Казанлък е местността „Орешака“. Днес, възродил традицията на някогашната орехова кория, ресторант „Орешака“ привлича посетителите със своята живописна визия и хубава храна.

Освен всичко това, екипът на ресторанта има желанието да възвърне спомените за едно от емблематичните места на Казанлък.

За целта се издирват стари архивни снимки на самата местност и на заведението, събирало казанлъчани през миналия век.

Всеки, който пази фотографии от своето детство или от своите предци, свързани с „Орешака“, може да ги изпрати на e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com или да ги донесе в редакцията на в. „Трибуна Арсенал“. След сканиране на оригиналите, фотосите ще бъдат върнати на техните притежатели. В знак на благодарност за жеста, хората, които се отзоват на призива, ще бъдат приятно изненадани от ресторант „Орешака“.

За връзка: E-mail: tribuna.arsenal@gmail.com

Тел.: 0882987014; 0887846534 – редакция в. „Трибуна Арсенал“

Продължава на стр. 2

Спомени за „Орешака“:

ЖЪЛТА СГРАДА С ГОЛЯМ ДАНСИНГ И ЖИВА МУЗИКА

Разказва юристът Стефан Саранеделчев, дългогодишен заместник-председател на Окръжен съд - Стара Загора и невероятен пазител и изследовател на казанлъшката история и казанлъшката родова памет

Първият ресторант „Орешака“ е съществувал преди 1944 г. Една дълга жълта сграда с формата на паралелепипед, с жива музика и обширен циментов

Стефан Саранеделчев

дансинг. Дансингът се е намирал където сега е зелената площ между „Багира“ и ресторанта.

По време на моето ранно детство, в началото на 50-те

времето си. Тук докарвали ожънатите снопи, за да ги вършеят, но не с диканя, а с вършачки – харман с диканя имало северно от местността „Кайнарджа“. И други увеселителни заведения с жива музика имало преди 1944 година в Казанлък. Като заведенията „Лунапарк“, което било срещу фабрика „Роза“, заведение с жива музика имало и в местността „Кайнарджа“, както и северно от сегашната галерия „Рувел“. След национализацията у нас излязъл Закон за ограничаване на питейните заведения. Едно по едно популярните казанлъшки ресторанти затворили и веселата глъчка от тях замлъкнала. Затворил и ресторант „Орешака“, останал обаче харманът за вършеене на житните снопове.

Местността още известно време защитавала името си „Орешака“. Освен ореховите дървета около ресторанта, на запад, по главния път от Казанлък към Шипка, те били също толкова

играели по цял ден. Майките приготвяли храна и вода в торбичките, децата хапвали на обяд и пак подхващали заниманията на чист въздух. Освен орехови насаждения, имало и много кестени. Този орехово-кестенов разкош продължил до към 60-те години на 20 век. По време на колективизацията голяма част от дърветата били изсечени, а след това по-старите започнали да съхнат. Имало хора от квартала в северната част на Казанлък, които посадили нови дървета край булевард „Освобождение“ – в частта от автобусната спирка до разклона за село Енина, но онзи разкош от орехите, който съществувал навремето, вече го нямало.

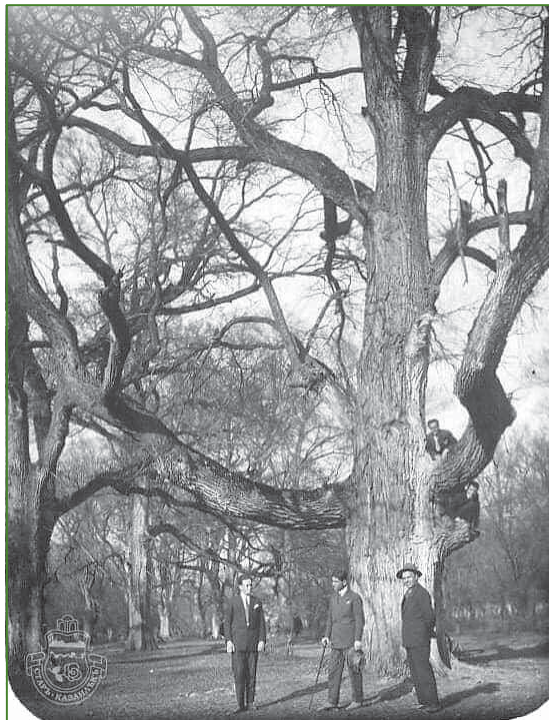
Той добавя и един любопитен шрих, предаван и като факт, и като легенда.

Ореховата кория била създадена по турско време

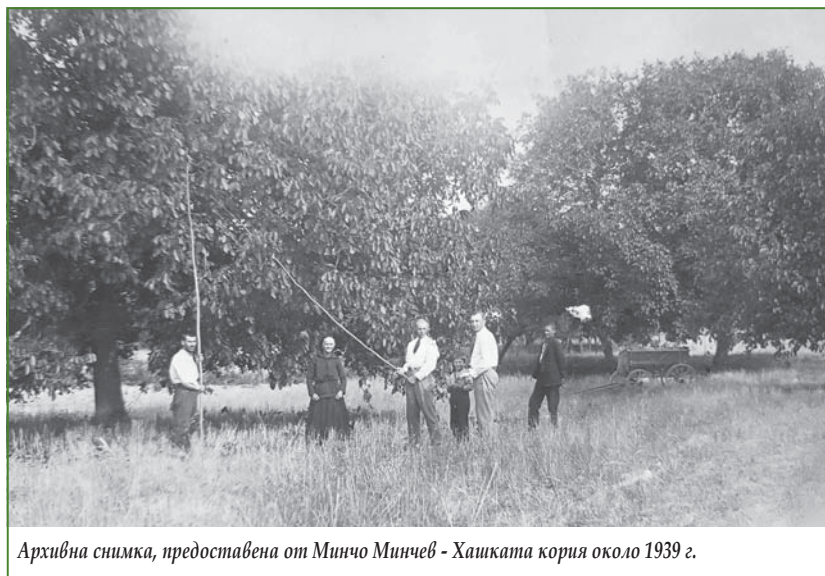
Турчин отглеждал някъде в края на 18 век и началото

когато през 1959 година направили циментовата писта на Колодрума, нами-

кански шампион в Измир, е от един випуск със Стефан Саранеделчев. Както

Архивна снимка, предоставена от Петя Големанова - Хаишката кория 1928 г.

Архивна снимка, предоставена от Минчо Минчев - Хаишката кория около 1939 г.

години, той вече не работеше, но стоеше сградата – дълга, правоъгълна, бледо-жълта, общо взето безлична. Тя се намиралше успоредно на алеята в южния край на сегашната градина на ресторанта. Наоколо имаше

много орехови дървета, над 50-60, а между тях, южно от сградата, бе дансингът,

върща се в спомените си Стефан Саранеделчев. Това, което се е запечатало в негова памет, е, че през 1952-54 година пространството, където сега е Северният парк, се е ползвал за харман, но модерен за

много, че

образували тунел с короните си

Дори като асфалтирали пътя и направили автобусна спирка, хората я кръстили „Орешака“, макар че самата местност „Орешака“ е разположена по-на изток.

Позовавайки се на своята завидна памет, изследователски усет и контакти с възрастни казанлъчани, Стефан Саранеделчев цитира спомените на Митьо Ламбов, роден през 1925 година. Той разказвал как като деца учителите ги извеждали в местността „Орешака“, където си

на 19 век фиданки на орехи и кестени и ги раздавал безплатно на живеещите в околността, които те засаждали. Пак по думите на Саранеделчев, неговият учител през 1960-1961 г. по трудово обучение Кольо Бъчваров, който бил дърводелец, им разказвал, че Казанлък и Казанлъшката долина били с най-много орехови дървета на един квадратен километър в целия свят, още преди Освобождението. Дълги години районът се е славел с ореховите си дървета и вкусните орехови ядки. Казанлък бил един от основните производители на орехово масло, т. нар. шарлан.

рац се непосредствено до ресторант „Орешака“, в две стаички от съществуващата сграда на стария ресторант „Орешака“ заживял бай Дечо Бангиев с жена си Мара. Двамата се грижели за поддържането на Колодрума, поливали тревата на стадиона.

Малко след това, по времето, когато Петър Рахманлиев започнал работа като треньор по лека атлетика в Казанлък, той използвал част от сградата за занимания на своите възпитаници през зимата. „Тренираме в мизерна стаичка, с един варел вместо печка и всеки носеше по едно дърво, за да я палим и да се топлим. Стаичките на пазача бяха до нас, а в нашето помещение бе складирани и цимент“, разказва знаменитият казанлъшки треньор Петър Рахманлиев за онези времена. Спомня си още, че през 1962 година, като на трупал дебел сняг, покривът едва не паднал, едва го оправали... Новата зала към стадиона е построена по-късно – през 1963 година. И още една интересна казанлъшка връзка – възпитаничката на Петър Рахманлиев – Лютян Моллова, която става четвърта на олимпиадата в Мюнхен на хвърляне на копие и бал-

се казва, светът е твърде малък.

Жълтата сграда с форма на паралелепипед била сру-

Петър Рахманлиев

тена през втората половина на 60-те години на миналия век, спомня си дългогодишният юрист. Тогава

построили нова сграда с лятна градина

и възстановили името на едновременния ресторант „Орешака“. По-нататък историята е по-известна. Заведението няколко пъти променя името и вида си. До днес, когато пак е „Орешака“ и когато пак се търсят начини да се съхранят спомените за това място и да се възродят старите традиции.

Юлия Младенова

Продължава от стр. 1

НАРАСТВА ИНЖЕНЕРНИЯТ ПОТЕНЦИАЛ НА „АРСЕНАЛ“

Тъй като теми-те на дипломните работи са в съответствие със спецификата на производствата в „Арсенал“, тяхната защита основно се организира на територията на дружеството. Не са малко случаите, когато разработените в дипломните работи задачи представляват патентна техническа новост.

Преди две години 7 арсеналски специалисти успешно защитиха магистратурите си като машинни инженери. Техните дипломни работи представиха интересни конструктивни решения и също бяха свързани с технологичните процеси на фирмата.

Първолета Петкова

„Алтернативата на гражданите“ и арсеналци даряват нови книги

Фирмената библиотека на „Арсенал“ може да се похвали със стотиците си читатели с многостранни интереси, с предпочитания към различни жанрове и теми, автори и заглавия. Всеки читател може да намери книги от любими автори.

От началото на 2020 г. във фонда на библиотеката са постъпили над 200 книги – новозакупени и дарени от читатели. Като тенденция през годината с преимущество се налага търсенето на новите постъпления, на авторите с доказана известност като Джон Гришам, Нелсън Демил, Дейвид Балдачи, Сидни Шелдън, Даниел Стийл, Сандра Браун, Ивнела Самуилова, Владимир Зарев, Неда Антонова и др.

За близо 400 лв. са закупени нови книги, от които най-търсени са: биографичната книга на Стивън Хокинг „Моята кратка история“, „Ветрове над Камино“ на Джон Гришам, „Загадката на клиника Стийн“ на П. Д. Джеймс, „Всички цветя в Париж“ на Сара Джо, „Целуни момичетата и ги

накарай да плачат“ на Мери Хигинс Кларк, „Тюркоазени лъчи и ароматно вино“ на Софи Клеър и др.

От началото на годината са раздадени над 3600 книжни единици. Направени са над 1600 посещения на библиотеката. Част от тях са на читатели, които търсят периодични издания или са за извършване на справки.

Продължават даренията от читатели, които до края на юни т. г. са вече 175 книги. Местна коалиция „Алтернативата на гражданите“, Мария Дочкова от „Арсенал 2000“, Белчо Иванов от завод 5/141, Деяна Янчева от 5/391, Костадин Бонева от 1/293, Мариела Димитрова – 5/380, която вече е пенсионер, са най-активните дарители на художествената библиотека на дружеството.

В арсеналската художествена библиотека има читатели, чиито картони са отпреди 40 години и продължават да ползват библиотечния фонд. Показателно е и това, че много млади хора, постъпили на работа в предприятието, се записват и ползват интересна за тях литература.

В своята дългогодишна дейност художествената библиотека на „Арсенал“ винаги се е стремяла да задоволява и най-претенциозните изисквания на своите читатели – тенденция, която няма причина да не се запази и напред.

Илина Зарова, библиотекар

Честити ни 30 години!

В тиха и спокойна обстановка, съвсем скромно и В подобаващо дистанцирани, но с истинска торта, отбелязахме 30 години от създаването на ФСО на КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД (12.07.1990 г.).

Изминалите 30 години са емблематични не само за синдикализма, но и за страната като цяло. 30 години безкраен преход...

Тази годишнина за нас като синдикална организация е празник, който ни дава повод да се замислим за извървения път, за преодолените трудности, за постигнатите успехи и провали, за бъдещите плановете. Тя е и повод да си припомним лицата на хората, изградили организацията, както и да отдадем почит на тези, които вече не са сред нас, но безкрайно много ни липсват.

Казвам това, защото и след 30 години продължаваме да живеем в бурно и динамично време, което ни предлага много промени и нови предизвикателства. Голяма част от тях засягат характера на трудовите отношения и правата на работещите. Това предполага нашата заинтересованост от случващото се около нас, по-голяма ангажираност и активно участие в процесите за промяна към по-добро. Хубаво или лошо – бъдещето ни очаква и как ще го градим, зависи от всички нас.

От името на ИС на ФСО пожелавам на всички наши членове и симпатизанти много здраве – лично и в семействата. Енергия и ентузиазъм в работата да носят радост и удовлетворение от постигнатото. Заедно да бъдем достойни наследници на тези преди нас и да продължим успешно напред с увереността, че с делата си изпълваме името „Подкрепа“ със съдържание.

Инж. Любомир Лалев
Председател на ФСО на КТ „Подкрепа“ при „Арсенал“ АД

Динамични, емоционални, осъзнати

На 12 юли 1990 година в клуб „Петко Маналов“ в Казанлък се събират 25 души, които учредяват арсеналската структура на „Подкрепа“. В първия учредителен протокол е записано, че независим водещ е Петко Григоров, а сред учредителите са Васил Петранов, Димитър Рабичев, Валентин Вълчев и други. Избрано е управително тяло – председател е Веселин Неделчев, секретар – Ана Владимирова, касиер – Трифон Атанасов. Ръководството е временно. Пет дни по-късно, на 17 юли 1990 година, се провежда учредителна делегатска конференция за обединяване на всички новоучредени секции по заводи в предприятието – общо 9. За първи председател е избран Иван Вътев, за секретар – Катя Цанкова, за касиер – Радостина Запрянова.

След Иван Вътев синдикалната организация на КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ се ръководи последователно от Дончо Иванов, от Боян Белчев, който поема щафетата от него през 1992 година, и от Любомир Лалев, който е начело от 2007 година и досега. Лалев е и заместник-председател на СРС на КТ „Подкрепа“ в Казанлък вече няколко мандата. Той е член на Местна коалиция „Алтернативата на гражданите“, която има 8 съветници в настоящия Общински съвет.

Бурни времена – стачки, протести, блокиране на пътища и влакове, бележат първите години от установяването на демократичните промени у нас, в които участва арсеналската „Подкрепа“. И тогава, и сега тя е най-многобройната структура на синдикала в региона. 30 години по-късно син-

дикалната организация продължава да залага на солидарността. С другия синдикат във фирмата – КНСБ, са изградени партньорски взаимоотношения, а с ръководството на „Арсенал“ разчита на конструктивния диалог за постигане на по-добри договорености за работниците и служителите.

Юлия Младенова

Мария от 1/290: ОБИЧАМ СИ РАБОТАТА!

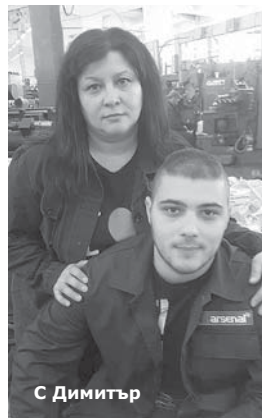
Мария Георгиева, Завод 1/290. За хората там тя е просто Мария. Всъщност, работата на момичето, което е тук, откакто се помни, далеч не е проста работа. Защото тук тя може всичко. А не е лесно да си еднакво добър и на фрезата, и на шприцьорите, и при шилосерите...

Аз съм там, където има нужда от мен, казва Мария. Казва го с усмивка. Това не ѝ тежи, точно обратното. Защото всичко става лесно, когато човек е убеден и го усеща всеки ден: "Обичам си работата!"

Арсеналската връзка в семейството на Мария не е отдавнашна. В тази фамилия тя дори е първата, която избира казанлъшката оръжейница за свое работно място. Прави този избор, защото това е точното място за нея след за-

ва „тесните места“ при всяка критична ситуация, когато напират срокове за поръчки по договори, работи на фреза, шприц, шлайф и всичко останало, Мария е и един от опитните работници, които

просто Мария. Тя е от хората, щастливи да тръгнат към втория си дом – работата. Единственото неудоб-

С Димитър

ство е липсата на градски транспорт, не само рано сутрин за първата смяна, но и късно вечер след втората. С арсеналци, които като нея живеят в Източното, си помагат – комбинират се с личните си автомобили, вземат заедно такси, понякога Мария се качва и на колелото. Какво да се прави, няма голям избор. В Западното е още по-зле, споделя Георгиева мъките на своите колеги, които живеят в кв. „Васил Левски“ на Казанлък. Тя и колегите ѝ се надяват най-после въпросът с градския транспорт да се реши сега, след реализацията на транспортния градски европроект.

Радва се, че с колегите се обичат

Докато си говорим с Мария, тя се усмихва често, има пряк поглед и излъчва сигурност на човек, който в живота си има точно това, което е искал и от което се нуждае. Заедно с професионализма, това е причина хората да я харесват. „Колегите много се радваха за мен!... Май, всички ме обичат...“, смее се момичето от Славата, когато пита как вървят нещата в колектива на 1/290. „Дори началникът!“, добавя отличената в празничната алея Мария Георгиева.

Сякаш, колегите – и жени, и мъже, не се учудили много, когато разбрали, че е сред арсеналските отличници, знаят си, че се справя. За Мария признанието на колегите, както и това на началника на цеха Стайко Димитров, я изпълва с благодарност. Това на пръв поглед учудва, защото не е често явление човек да е благодарен на началника си за това, че винаги, когато става някъде трудно, праща точно него да работи какво ли не. „Няма работа, която да не съм вършила в цеха“, казва арсеналската отличничка. И не крие, че това може и усещането да ти вярват и разчитат на теб ѝ носи не просто сует-

но признание от страна на другите, а истинско професионално удовлетворение.

Семейството е другият пристан на Мария

Тя, очевидно, е от хората, които са намерили баланса и хармонията в този живот, нещата при нея просто са наред. Съпругът Теодор има тежката професия на международен шофьор. Често отсъства. Но двамата са приели този начин на живот. Сега, покрай извънредното положение с коронавируса, той си бил у дома, но изолиран, заради пътуванията си в чужбина. Фамилията спазва без критикарство всички изисквания за самоизолация. Таткото се изолирал вкъщи в Казанлък, а тя с децата – на село. Обичат си селото – Горно Черковище. Не пропускат да бъдат там, не само през уикенда. Семейството има двама синове. Прекрасни... Добри момчета, ако съдим по това, което се случва с тях. Големият – Димитър, е наистина голям, вече млад мъж на работата. Също в „Арсенал“. Електромонтьор в Завод 12. Работи по професията си, която получава с дипломата за средно образование в местния транспортен техникум, където завършва „Електрообслужване“. Това е и училището на баща му, професионален автомобилен водач. „Харесва му, интересно му е, всеки ден казва, че научава нещо ново в професията, има и от кого да се учи“, казва майка му, първо поколение арсеналец. Малкият Йордан също учи в Транспортна и също гради арсеналска връзка.

Малкият син е част от футболния тим „Арсенал“

Тренира и играе в мачовете с огромно удоволствие, но поради коронавируса намаляват и тренировките, и срещите, това малко спира темпото и не се харесва

Йордан

на младия нападател, но всичко преминава. Йордан носи фланелката на „Арсенал“ с радост, гордост и желание да играе възможно най-добре.

15-годишното момче се справя добре и в училище.

„Не му помагам, сам се справя. Справи се повече от очакваното и с дистанционното обучение по време на карантината“, отчита Мария: „Особено с английския, много му върви...!“.

Удовлетворението ѝ като майка не е плод на суета, а на радост, че момчетата се справят сами по своя си път в живота.

Когато са заедно, се радват всички. Обичат общите почивки, но тази година почивката се очертава да е по-малка и по-скупна от обикновено. Причината е отново коронавируса – отпуските са изчерпани, доходите се свиват. Бащата не е работил известно време, но сега пак е на път. Винаги носи подаръци. И празнични, и делнични: „Каквото си поръчам“, смее се Мария.

С Теодор

Ако успее да си дойде Теодор за Голяма Богородица, ще празнуват някъде на ресторант, ако не – празникът ще е на Горно Черковище с децата.

Това е животът на Мария, наглед обикновен: от работа – вкъщи и обратно. Но в тази пътека напред-назад тя е намерила себе си в пълнота и в двете нейни крайни точки: у дома и в „Арсенал“.

Някак, имала предчувствие за това, че тук е нейното второ, а също не и първо „Аз“, още когато преди 25 години подава документи за работа в оръжейницата на Казанлък. Отначало не я взимат, минава нелек процес на проучване, както беше навремето. Но вече четвърт век време проверката отдавна не е просто минала, но и издържана повече от успешно.

Затова Мария Георгиева от 1/290 никога не си е помисляла да напуска „Арсенал“. Напротив, надява се нещата тук да вървят добре, както за нея, за хората в цеха и целия Завод 1, така и за фирмата като цяло.

Старата истина, че когато „Арсенал“ е добре, е добре и цял Казанлък, и за нея не е новина. А всичко започва, както при Мария, така и при други като нея, с едно, уж просто, но истинско: „Обичам си работата!“

Диана Рамналиева

Награждането

вършването на някогашното СПТУ „Хидравлика“. По професия е стругаро-фрезист. Някога тази професия се изучава в продължение на три години в тези училища, създадени, за да подготвят работнически кадри за машиностроенето. Вече ги няма и това, според Мария, е една от причините за индустриятата изпълнителски работнически кадри да се намират трудно. Млади хора идват тук, често без никакви базови знания за металите и другите материали, за машините, които ги обработват... Изобоз – съвсем неподготвени. Ако имат желание, успяват да се справят, но, ако единственото, което очакват от работата си, е високо заплащане, веднага и без да полагат усилия да учат професията, нямат шанс. За Мария тайната на успеха в работата тук е: „Да имаш желание!“.

Мария помага на младите работници

В Завод 1, където се произвеждат знакови по цял свят български арсеналски изделия, името на Мария Георгиева е познато. Освен, че запъл-

ва обучават новопостъпилите: „Много са минали през нас, помагаме с каквото можем, обучаваме ги, никога не съм отказала да помогна, както и на мен някога са ми обяснявали и помагали“. Мария го прави с удоволствие. Тънкостите на занаята тя предава без ревност на останалите. Нейните си умения няма кой да ѝ отнеме.

Тук се обработва, освен метал, и пластмаса. Пълнителни, приклади, ложи, полуложи, ножове за стрелковото оръжие, с което „Арсенал“ е известен по цял свят.

Понякога се налага да се работи и на три смени. Но Мария има двусменен режим на работа, с който е свикнала. Абсолютно я устройва това. Ежедневните грижи за семейството за нея са важни, двусменният режим помага за това. „Докато оправих вкъщи, приготвих обяда и вечерята и ето, идва времето за работа“, казва

КОНСТРУКТОРЪТ, ЗА КОГОТО „ТОВА НЕ Е МОЯ РАБОТА“ НЕ СЪЩЕСТВУВА

Той не влиза в категория „нова генерация арсеналци“, нито е „ветеран“. Но за своите 53 години и повече от четвърт век натрупан опит в „Арсенал“ малко са тези, пред които, като се

в редиците на тулските възпитаници на „Арсенал“. Два месеца инженерът работи като шлосер, а след това го назначават там, където му е мястото – като конструктор в Завод 1. Тук не се чувства сам, защото много от колегите си познава още от Тула – Николай Кънев, Валентин Тодоров, Николай Станчев. Намира работата си за интересна и интригуваща. Особено, когато се разработва ново изделие или различни компоненти по него. Споделя, че някога заспива с мисълта за детайл, върху който работи и няма търпение на следващия ден да дойде на работното си място – да начертае схема, да коментира с колеги. За него е много важна екипната работа. Най-дълго е работил с Елена

спомене името му, не знаят за когото става дума.

Симеон Загаров се определя като „просто конструктор“ в Завод 1

От Шейново е. От там има много работници и служители, работещи в казанлъшката оръжейница. Един от тях е и баща му, Иван Загаров, чийто трудов път е преминал само в „Арсенал“ – като конструктор, а по-късно и като технолог в завод 5. Последните години е работил като началник инструментален участък в Шейново, преди преместването на завода на площадката в Казанлък. Възбност, той е човекът, насочил Симеон още като младеж към техническите науки и конкретно към „Арсенал“.

Симеон завършва най-напред „Топла обработка на металите“ в тогавашния казанлъшки техникум „Цвятко Радойнов“, сега – Професионална гимназия „Иван Хаджиенов“. Още като ученик влиза в „Арсенал“ за производствени практики – като заварчик и стругар. След това кандидатства и го приемат във ВМЕИ – Габрово. Следва подаване на документи като стипендиант на оръжейницата и... заминава за Тула. В Тулския държавен университет. Университетът, дал много от най-добрите и ценени специалисти на дружеството. Специалността му е „Топлоимпулсни машини“, накратко – стрелково оръжие. Завършва през май 1994 г. и само месец след това вече е

сеналски работник. Заедно идват на работа, заедно се прибират.

И... толкова. Сякаш с това се изчерпва всичко, което може да ми каже за себе си Симеон. Скромен е. По всичко личи. Не вижда какво толкова има да се разказва и не го свърта на едно място. Звънят му няколко пъти по телефона за консултации, съгласуване за нещо в работата. Смята, че с казаното досега разговорът ни е изчерпан. Няма какво повече да добави.

Всичко това ми се вижда някак „постно“, недостатъчно. Реших да споделя притесненията си с Валентин Тодоров – заместник-директор и дългогодишен приятел на Загаров. Той веднага възкликна: „Ама как може това да е всичко, това е Монката...!“.

И решаваме да предприемем друга стратегия – да потърсим някои от колегите, с които работи и да чуем тяхното мнение.

Започнахме от самия Валентин Тодоров – като негов приятел и бивш колега. Той е категоричен:

„Това е човекът, който всяко нещо, което роди мисълта му, може да изработи и с ръцете си“.

Спомня си един случай от съвместната им командировка в Индия. Идва един техен индийски колега и носи часовника си – нещо се била развалила верижката. Монката го взел, поогледал и веднага намерил решение – изработил на струга едно миниатюрно шифтче, изпилит го, бутнал го от тук-оттам и му върнал часовника с готова здрава верижка. „Всичко му ражда главата, всичко може да изработи. И часовникар може да стане...“, – шегува се Тодоров.

Стефан Растев, ръководител сектор в Технологичен отдел, казва за Симеон, че е чудесен човек, приятел, колега и професионалист, винаги готов да помогне, да те научи на всичко, придобито с годините опит. Още повече, че той е бил негов ръководител при подготовката на дипломната му работа и с гордост заявява, че благодарение на него е защитил заданието си с отличен. И допълва: „С отличен ръководител като него, няма как да има друг резултат“.

Технологът Донка Чернева е категорична: „Колкото и клиширано да звучи –

това е най-добрият човек, когото познавам –

отзивчив, весел, готов да те разсмее и когато ти е най-тъжно“.

Калянян Кормев и Христомир Ангелов са млади конструктори в завода, от новото изпълнение специалисти. Те са единодушни за това какъв уникален човек е Симеон Загаров. „Той те предразполага, дава ти възможност да се впишеш в колектива и не се щади, не спестява информация. Споделя всичко, което знае, и така помага на нас, по-младите да вървим по неговите стъпки. Възхищаваме се с

скучаеш. А когато трябва да се съсредоточи в работата, нищо не е в състояние да го разсее.

За Загаров е характерно бързото и смело вземане на решения,

без да се притеснява от предизвикателствата. „По-ема отговорност и намира изход от всяка завързана ситуация в работата“, казва и Лазар Шоколарев – началник-цех в Завод 1.

каква лекота и компетентност върши всичко и в същото време е дълбоко вгълбен, когато работи“.

„За Монката мога да разкавам с часове. Отзивчив колега и приятел. Той е готов да помогне на всеки. Един непознат да срещне на пътя и да има нужда от помощ – веднага ще се притече. Хич няма да попита кой е и как се казва. И в работата е такъв, вниква в проблемите, находчив е. А бе, той си е № 1 като конструктор“, – споделя Христо Братов, ръководител сектор „Инструментална екипировка“. И продължава: „За него е характерно изпипването на нещата, които работи в детайли, всичко е технологично издържано, чертежите му са образец и така улеснява работата на технологите“.

С Елена Демидова – ръководител отдел „Техническа информация“, са не само дългогодишни колеги, но и приятели. За това Елена е категорична – незаменим приятел е. Симеон Загаров е от ония хора, дето може да изтъргри да му „поплачеш на рамото“, а после да намери как да те развесели, да те накара да се отпуснеш и да забравиш болки и тревоги. Да не говорим за това, че за всеки случай и момент си има готов виц. И то все на място да го каже. С него се работи леко, времето минава весело, не те оставя да

Направи ми впечатление едно единствено изречение, което каза Венета Василева – ръководител сектор на Технологичен отдел: „За него не съществува изразът – това не е моя работа!“... И нямаше нужда да говори повече. Този израз е толкова красноречив, че не са необходими повече обяснения или изброяване на качества.

Сигурно има какво още да се каже за Монката, както го наричат колегите му, но то няма да се различава особено. Е, всеки човек си има „трески за дялане“, но неговите, оказва се, са малко.

Накрая ще завърша с една статистика. Официална. Инж. Загаров е съавтор на един Патент за изобретение и съавтор на 27 Промислени дизайни, включени в 5 Свидетелства за промишлен дизайн.

Как ви се вижда? Дали има нужда от повече обяснения...

Рано е да го наречем „ветеран“. Отдавна е отминало времето да го причислим към групата „нова генерация арсеналци“. Едно е сигурно – за професионалист с такъв капацитет и с тези качества може да мечтае всеки работодател. Да си има един Симеон Загаров.

Е, ние в „Арсенал“ си имаме нашия Симеон Загаров.

Първолета Петкова

Хотел „Арсенал“ – втори в национална анкета

Хотел „Арсенал“ в Несебър е поставен на второ място в България по качество и разнообразие на предлаганата храна в проучване, проведено на национално ниво сред чуждестранни туристи у нас. Анкетата е направена през 2019 година сред чужденци, летиращи в страната ни. Участниците в допитването са дали изключително висока оценка на храната, която предоставя за своите гости хотелският комплекс като качество, разнообразие и богатство на асортимента от здравословни продукти. С оценките си летовниците са класирали хотел „Арсенал“ – Несебър на престижното второ място в България.

180 души отдъхват тук за една смяна. Обслужването е **All inclusive**. На разположение на летуващите има басейн с размери 25x10 м с въздушни масажори, спортна площадка на открито с фитнес уреди, детска площадка, паркинг.

До 31 август 2020 година за работещите в „Арсенал“ хотелът предлага специални цени. Всеки желаещ от предприятието може да почива на море **All inclusive** само за 30 лева на ден. В тази цена влиза една нощувка за възрастен в двойна или тройна стая и пълен храноден – закуска, обяд и вечеря с включени алкохолни и безалкохолни напитки. Преференциалните цени за морската почивка за работници и служители на „Арсенал“ са част от социалната политика на дружеството и са резултат от доброто взаимодействие между синдикатите и ръководството на завода.

За гостите на хотела, които не са служители на „Арсенал“, почивката **All inclusive** също е на атрактивни цени – 52 лева за нощувка и пълен храноден за възрастен.

За децата са предвидени специални отстъпки.

За дете от 0 до 5.99 години храната

е безплатна, но не се обслужва отделно легло.

Дете от 6 до 11.99 години се настанява на допълнително легло в двойна или тройна стая. Цената за дете на работещи в „Арсенал“ е 24 лева на ден, а за дете на неработещи в „Арсенал“ – 26 лева.

Децата на навършени 12 години се настаняват като възрастни.

Справки и записвания:

Синдикален комитет на КНСБ в „Арсенал“ АД и в синдикалните организации на КНСБ по заводи в дружеството, както и на тел. 0888 582 673 или вътр. 21-56

За резервации можете да звъните и в хотел „Арсенал“ на телефон: 0885 538 239

ВОДНАТА ФЕЕРИЯ НА ПРЕДБАЛКАНА

Крушунските водопади

Един почивен ден. Не е нужно повече. Установяваме го чак, когато се прибираме от тази едnodневна екскурзия.

Разбира се, тръгвам с леки предубеждения – къде ще ходим сега из горите? И какво толкова – едни водопади! Още повече, че ходенето по екопътеки не са моята страст.

Успокояват ме, че до там се стига с кола и по време на разходката има къде да се почива.

Съгласявам се. Пак с предубеждения...

Село Крушуна е на 6 километра от Летница, Ловешко. В сърцето на Деветашкото плато. Преминвайки през селото, виждаме много къщи за гости, сред китни и добре подредени градини. Някъде зърнахме и беседки в дворчетата, оградени със зеленина, която осигурява лека прохлада в горещите летни дни. Готови да посрещнат туристи, решили да останат в предпланинската прохода за няколко дни.

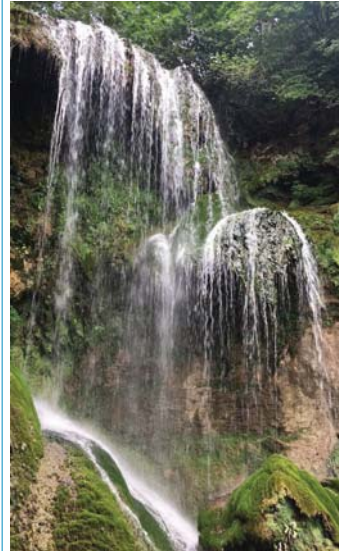
Наистина до оградения участък на екопътеката се стига с кола. Паркинг, място за почивка и... панаирджийска миризма на скара ни посрещат близо до входа. От това се абстрахираме бързо. Спираме, за да си платим входната такса и да поемем по прехода. На входа ни посреща любезна служителка, която ни дава кратки напътствия – откъде да минем, какво ще видим и на какво да обърнем внимание. Връчва ни също и маршрутна карта-пътеводител, чрез която ще се ориентираме по-лесно, пък и да не пропуснем нещо интересно. Преминвайки вече в заграденото пространство, веднага вляво, чуваме глъч и плясък във вода – басейн, срещу него – хотел. Хора, които са идвали на това място преди години, казват, че малко са се специализирали нещата. Какво пък, може да си почине човек в хотела. Ако има време да се попече до басейна, после да се разхлади в него – лято е. Но и от това се абстрахираме бързо.

Само на около 50 метра по-нагоре вече ни обгръща една свежа прохлада. И чуваме шум от падаща вода. Скрити от жаркото слънце под пищната зеленина на огромните дървета, поемаме, като останалите туристи, и следваме стрелките на екопътеката. Малко по-нагоре долавяме вече по-осезателно шума от по-малките водопадчета. Край пътеката за туристите има изградени местенца, където може да се наблюдават отблизо водните бързеи и водопадчета, които притихват в изумрудено езеро с кристално чиста вода. Водната растителност му придава този красив синьо-зелен цвят. А водата... Тя изглежда толкова бистра, че ти се иска да се наведеш и да утолиш жаждата си в летния пек. Някои от дърветата,

покрай които минаваме, имат описателни табелки. Голяма част от тях са вписани като редки видове в Червената книга на България.

Бавно и поляка се изкачваме нагоре. Спираме се на всяка крачка, за да се любуваме на каскадите и малките езерца, които укротяват водите на планинската река. Някъдето и да погледнеш, ти се иска да извадиш телефона или фотоапарата и да снимаш. И тъкмо си заснел един кадър, вече другият е пред очите ти и те кани за нова снимка. Всеки различен с причудливите форми на скалите, които подпират бързеите и водопадите и пищната зеленина около тях.

Стигаме до най-високата точка, от която се открива гледката към най-големия 20-метров водопад, наречен Пръскалото. Заставаме в средата на едно дървено мостче, изградено специално за туристи, за да се полюбуваме на големия водопад. Сребристи водни ресни се спускат надолу и в краищата образуват кристална пяна. Природата е изваяла под водопада и малка пещера, в която можеш да влезеш, но, преминавайки през водния душ на Пръскалото. Някои добиват смелост и се шмугват под водата. Весело. И разхлаждащо. От пътеводителя научаваме, че Пръскалото и другите малки безименни водопади, образувачи редица каскади надолу, носят общото наименование Крушунски водопади. Водата извира от Крушунската пещера и се нарича река Маарата, дала името на целия парк.

В района има още множество пещери. През 13-14 век мястото е било обитавано от монаси-сихасти, за което свидетелстват запазените скални ниши и килии. Ако разполагате с време и обичате пещерите, можете да съчетаете разходката до природния парк с посещение на намиращата се в близост Деветашка пещера. Дотам, за съжаление, ние не успяваме да стигнем, защото ни завала поробен летен дъжд. От ония, които ни връхлитат и отминават ненадейно. И докато се усетим и намерим място да се скрием, пак напича.

Тази прохлада и релаксиращо спокойствие на Крушунския природен парк са подканящи. Все ти се струва, че нещо си пропуснал. Какво пък. Не е накрая на света – пак ще дойдем.

Не се колебайте. Няма да останете разочаровани. Просто ще се насладите и на тази рядко красива гледка. А тя си е наша, българска.

Първолета Петкова

Рецепта на броя

Свинско по моряшки на майстор-готвача Жечка Ламбова

Ястието се предлага на работещите в „Арсенал“ във всеки от фирмените столове

Продукти за една порция:

- 150 гр. свинско от бут;
- 120 гр. картофи;
- 1 яйце;
- филия хляб;
- За соса – 50 гр. брашно и бульон, в който е било задушено свинското.

Приготвяне:

Свинското се задушава във фурна, предварително овкушено със сол и черен пипер, за да бъде по-здравословно. През това време се пържат картофите, които са нарязани „на слама“, т. е. много на тънко. Филийката се топи в разбитото яйце и се пържи.

Приготвя се сос „Бешамел“, като 50 гр. брашно се запържават и след това се разреждат с бульона, в който е било задушено свинското месо. Накрая

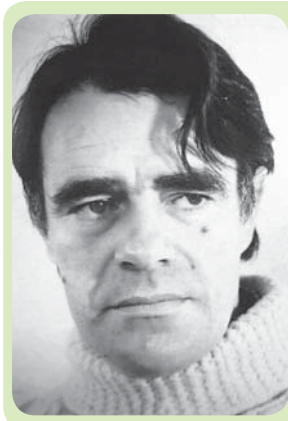

се сглобява – месото се поставя в чинията върху канале от пържената филийка. Около него се подреждат пържените картофи. Месото се залива със соса и накрая се поръсва с магданоз.

„Когато колективът е добър и вършиш работата си с любов, всяко ястие е вкусно“, казва Жечка Ламбова. „И ще останете доволни“, убеждена е Йонка Велчева, ръководител-звено „Обществено хранене“ в „Арсенал“.

Поета Неделчо Ганев:

КОГАТО ОТСЪСТВА ХРИСТОС, ИЗКУСТВОТО ГО ЗАМЕЩВА

Неделчо Ганев е роден през 1944 година в село Изворово, Чирпанско. Завършва средно образование в Механотехникума в Пловдив, а висше – в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, специалност „Български език и литература“. Работил е в „Арсенал“ – Казанлък като настройчик, ОТК, редактор във вестник „Заводска трибуна“. Общо 15 години.

Член на Съюза на българските писатели.

Автор на 30 книги – 20 стихосбирки, 10 – с проза.

Почетен гражданин на Чирпан.

Разговорът ни е задочен, по телефона. Интервюто – също. Нестандартно, по-скоро поетично откровение, сплетена, дебела плетка от философски размисъл, нетрадиционни духовни посоки, реални наблюдения, спомени... Започваме:

Неделчо Ганев: Колко голямо трябва да бъде интервюто?

Юлия Младенова: 3 страници с две снимки.

Неделчо Ганев: Задайте първия въпрос.

- Кои са Вашите четири поетични оси?

- Първата: Търся желязна халка да повдигна земята.

Втората: Четири българки, стъпили на четири морета.

Краката да миеш, водата да пиеш.

Третата: В Чирпан бордюрите са станали по-ниски от точене на ками.

Четвъртата: Чаша, пълна отвън.

- Вашите предпочитания в поезията?

- Късият изказ, квинтесенция на мисълта, метафората, психологически гарван:

- Кама забита с дръжката напред.

- Бели лебеди

- пият вода с цвета си.

- Икона на Христос.

Зарежда се от собствения образ.

- Най-хубавата мома на село,

коня й напи водата.

- Само в България,

Янтра е янтрна, Искър искри...

- Циганина открадна, не коня

а цветето, закичено на ухото му.

- Какво научихте от словото?

- Животът на земята е възникнал едновременно на две места:

Кабиле - Ямболско, и Кабиле Хил - Англия.

Адам е първият човек, произведен в епруветка. Преди 445 000 години.

Съзнанието на човека падне ли под 200, цивилизацията загива: Хиперборея, Атланта, Шумерия.

Върху зелената корона на всяко дърво има знакът на Двойна спирала.

Българската азбука АБВ създава ДНК в човешкия организъм.

Само съзлата и спермата не могат да се добият по изкуствен начин.

Конят и царевицата не са възникнали на земята. Те са привнесени от Сириус.

Десислава и Джокондата са една и съща жена. Йерусалим и Търнов – един и същи град.

Главният конструктор на Луната е Бъкминстър Фулърън. Негов пръв помощник е българин.

В строителството на Луната са участвали 50 000 българи. Животът е това, което се случва, докато мислим.

- 15 години в „Арсенал“. С какво ще запомните този период от живота си?

- На младежка възраст влетяхме в „Арсенал“. Млади, блестящи...

Изградихме нов цех, специално производство, за Либия. Работихме на три смени. Изпълнихме поръчката.

В „Арсенал“ пристигна Муамар Кадафи. Благодарим. Каза сърдечни думи. Взри-ви ни. На митинга говори и Тодор Живков. Спомням си думите на първия ръководител: „Казанлък е нашата гордост. Заслужава статут на самостоятелен град. „Арсенал“ стои зад него. Той е самодостатъчен завод. Индустриална империя. Ако кажем, могат и ракети да произвеждат“.

Бурни и продължителни ръкопляскания.

- Какъв е психологическият портрет на арсеналеца, според Вас?

- Направен е от качествен човешки материал. Притежава технически и мислещ интелект.

Колективът на „Арсенал“ е социален. Голям колектив с много връзки. С годините е изградил ятово съзнание, което го предпазва от негативната енергия. Успехите на „Арсенал“ защитават всеки работник.

Колективът има доверие в своя ръководител. Има приемственост във фамилията. Някои работят по 50 години. Предават щафетата на синовете, внуци. Израстват известни майстори, специалисти.

„Арсенал“ е военен завод, но има съзнателна дисциплина.

В града видиш ли някой с маска, казват: „Този е от Арсенал“. /Искам малко пауза /

Перифразирам един поет: Когато кажем Казанлък, разбираме „Арсенал“.

По големина Казанлък е на 15-о място в България. Той е по-голям от редица окръжни градове.

В България най-много деца се раждат в Казанлък. Има предложение:

Пред кметството да се постави колонка с електрическа сфера.

Надпис: „Днес се роди дете“. И когато се роди дете, електрическата сфера светва, сигнално.

- Над какво работите в момента?

- Преди години издадох „Трети завет“. Опит да напиша трета част на Библията. Експериментално.

Сега работя на другия полюс. Ровя се в свръхестествените неща, малко математика, физика, фолклор.

- Несебър. В хотела настанихме нова група арсеналци за почивка. Розите се пръскаха от красота. Един арсе-

Спомен

- Няма абсолютни физични закони. Променят се.

- Вселената съществува само, когато я наблюдаваме.

- Формулата на водата H₂O е подменена.

- Учените твърдят, че животът на земята не е реален, а симулиран.

- Има много научни открития, забранени.

- Ноевият ковчег е гуфа. Движи се от йонен вятър.

- Формулата на Айнщайн: E=mc² е сгрешена. Светлината няма скорост.

- Иван Джон Ночев е конструкторът на „Аполо“.

Първият му работен ден започва в „Арсенал“, Казанлък.

- И вместо край на интервюто...

налец върху циментена торба написал: „Мене м'б убива красотата!“. Закачил го на розата.

Има легенда. Господ раздавал най-хубавите жени в Търново и Пловдив. Царицата на розата помолила: „Господи, дай и на нас хубави жени!“ – „Хубавите жени аз ги взимам от Казанлък“.

Екстрасенсът Стела Димитрова дойде в Несебър. В двора на хотела обозначи една точка: Това е енергийният Ерусалим на света. (Лекува всичко).

С мой близък бахм при Ванга. Разговаряхме продължително. Преди да тръгнем, тя стана и му каза: „Ти направи голям скок. Собственият скок ще превърнеш в летене“.

Беше осветен свише.

Юлия Младенова

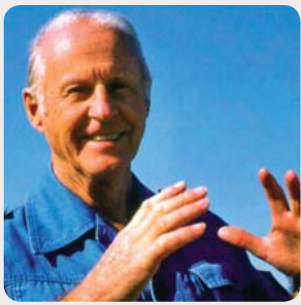
Снимка: Искра Буюкова

ТУР ХЕЙЕРДАЛ

Великият мореплавател, който не умее да плува

Наричат го Колумб на ХХ век. Преминавал през океаните, без да умее да плува. Спечелил Оскар, без да е кинематографист.

Тур Хейердал /1914-2002/ е норвежки пътешественик, учен-антрополог и писател. Прочува се с експедицията със сала „Кон-Тики“ през 1947 г., когато пропътува 8000 км за 101 дни. Остава в историята с лодките, които построява, и с вниманието си към културния обмен. Доказва, че океаните не разделят, а съединяват хората.

Хейердал е създател на документални филми, за „Кон-Тики“ получава Оскар. Автор е на бестселъри „Ра“, „Аку-Аку“, „Експедиция „Тигрис“, „Малдивската загадка“ и др. Получил е много награди. Няма друг норвежец с 11 почетни звания от европейски и американски университети. Доктор хонорис кауза е на университети в Норвегия, Русия, Перу, Куба, Украйна и др. В родината му приживе му е издигнат паметник. През 1999 г. е обявен за най-значимия норвежец на столетието. Плавателните му съдове са експонирани в музея „Кон-Тики“ в Осло. През 2011 г. в състава на ВМС на Норвегия влиза фрегатата „Тур Хейердал“ – F312, наречена в чест на великия пътешественик.

Страхът от водата. Бащата на Тур имал собствена пивоварна, а майка му работела в антропологическия музей в Ларвик, Норвегия. Там на 06.10.1914 г. е роден Тур – дълго чакано дете, израсло под силната опека на родителите си. Интересна му към птиците, насекомите и растенията пробудили майка му и Ула, който помагал в стопанството. Момчето дори си направило собствен „зоомузей“, основно от пепелнянки. От дете Тур изпитвал неопитен ужас от водата – на два пъти едва не потънал. Със страха си се разделил на 22 г., когато паднал в бурна река и успял сам да се измъкне.

Фату-Хива. През 1933 г., 19-годишен, става студент в естествен-географския факултет на университета в Осло.

Запознал се с учени, изследващи фауната на полинезийските острови. Да посети Полинезия била съкровена мечта.

През 1936 г. се оженил за красавицата-авантюристка Лив Кушерон-Торп, студентка по икономика. Тя била силно привлечена от високите, добре сложен и с вълнисти коси младеж. Медения си месец прекарвали в

С Лив

дома на вожда на Таити, който дал на синеекия Тур името Сийно небе. След това една година изследвали флората и фауната на Фату-Хива, един от Маркизките острови. Според легендата, предците на местните били създадени от бог Тики.

Канада. Втората световна.

Хейердал обходил цяла западна Канада, но не намерил следи от морски пътешественици, които в началото на каменния век да са доплували от Азия. Не било възможно те да са пропътували 15 000 км, борейки се срещу силните течения. Смятал, че са пристигнали с океанските течения от запад и че първата вълна е дошла в Полинезия от Перу със салове от балсови трупи, а втората, векове по-късно, е достигнала Хавайските острови с големи двойни канута от Британска Колумбия. Войната започнала. Като истински патриот, Тур постъпил в армията, бил радист, имал звание лейтенант. По природа бил миролюбив човек, след войната станал убеден пацифист.

Кон-Тики. Хейердал решил да докаже смелата си хипотеза – че Полинезия е заселена от хора от Южна Америка, а не от юго-източна Азия, както смятали мнозина. Изгладувал необходимите пари и през 1947 г. организирил експедиция с още 5-ма души. В Перу от балсово дърво, най-лекото, си направили лодка, наричали я „Кон-Тики“ и, изпратени от тълпа, която крещяла „Безумци!“, поели по вълните на Тихия океан. Радиовръзката била единственото им съвременно средство. Спели на матраци на палубата, имали 1040 литра питейна вода, кокос, тикви, картофи, консерви, ловили риба. Имали китара и 70 книги. С тях пътувал и папагалът Лорета – домашен любимец на Тур. Всички тактично „не забелязвали“, че капитанът, който не умее да плува, здраво се държи за лодката. След 101 дни, преодолявайки 8000 км, спрели на брега на Полинезия, на островите Туамоту. Експедицията завършила с феноменален успех. Хейердал станал известен по целия свят. Той доказал, че Тихият океан може да бъде преплуван и на примитивен,

саморъчно направен плавателен съд – така, както според него, са правели предците на полинезийците. Основна храна в цяла Полинезия бил бататът, сладкият картоф – едно от преките доказателства за контактите и с Южна Америка, родината на картофа. Книгата на Хейердал „Пътешествието на „Кон-Тики“, преведена на 66 езика, се превърнала в бестселър. А документалният му филм получил през 1951 г. „Оскар“. Хейердал получил 11 докторски степени на университети в САЩ и Европа, без смятай той да е успял да завърши университета в Осло. Там специално бил построен музей, в който сега е „Кон-Тики“. Съветският лидер Никита Хрущов посетил музея и останал там цял час. На следващия ден изпратил на Хейердал три кутии черен хайвер, буталка коняк и гравиран златен часовник. Така се зародила любовта на мореплавателя към Русия. Той бил постоянен гост на различни конференции в СССР.

През 2006 г. експедиция на внука на Хейердал – Олав, със

ства му предлагали финансиране. Той насочил вниманието си към древните тръстикови лодки. Смятал се, че те са неспособни да преминават през Атлантическия океан, тъй като ще се напълнят с вода. Хейердал обаче считал, че съвременната наука подценява древните плавателни съдове. През 1969 г. 54-годишният мореплавател купил 12 тона папирус. Той и експертите му построили 15-метровата лодка „Ра“ – на името на египетския бог на Шмятло, и 7 души от 7 държави, под флага на ООН, потеглили от пристанището Сафи в Мароко за Барбадос. „Ра“ изминала 5000 км за 56 дни, но заради бурите и недостатъците в конструкцията се разпаднала. Пътешествениците се шегували: „Счупихме всичко, което може да се счупи. Остана само папирусът“. Десет месеца по-късно с 12-метровата „Ра II“ Хейердал прекосява най-широката част на Атлантика – 6100 км, и за 57 дни стига до Барбадос. С книгата си „Експедициите на „Ра“, документален филм и доклад, представен в ООН, той доказал, че в древността между цивили-

ка“. През 1993 г. на Канарските острови намерил пирамиди, построени от гуанчите – древен народ, избит от испанците през 15 век. През 2001 г. заминал за Русия, за да докаже, че прадедите на норвежците са пристигнали от бреговете на Азовско море. Азовците с радост посрещнали този светъл, силен и деен човек. Неизтощият пътешественик бил активист в т. нар. „зелена политика“, срещал се с известни политици, представил доклад на Михаил Горбачов за опазването на околната среда. Бил член на журито, ежегодно присъждащо Алтернативната Нобелова награда. През 1994 г. с актрисата Лив Улман изпълнявали почетни ангажименти на зимната олимпиада в Лилехамер. „Аз не търся приключения заради самите приключения. Работата, мислята, достигането на хуманна цел украсяват живота много повече. Не поставям хората, живели преди хилядолетия, по-долу от себе си“, казал в интервю Хейердал.

Бурният личен живот. Той бил свързан с три жени. С Лив имал двама сина – Тур и Бьорн. Развеждат се след 12 години брак. С втората си съпруга – красавицата Ивон Дедек-Симонсен, имат три дъщери – Анета, Мариан и Хелен-Елизабет. Ивон обичала мъжа си, но характерът му не бил лесен: бил изключително високотелен и авторитарен, ненавиждал цигарите, бил склонен и към изневери. Тя го съпровождала в най-рисковите му експедиции, поддържала реда вкъщи, грижела се за кореспонденцията му, възпитавала децата. А трябвало да бъде и привлекателна и дружелюбна. След 25 години се предала, разделили се. Третият брак на пътешественика, на 77 г., бил през 1991 г. с францужойката Жаклин Бир – победителка в конкурс за красота, по-млада с 18 години. Тя била до съпруга си до края на дните му. Хейердал обожавал дома и семейството си, обичал и да танцува. В Теренифе купил старинна къща с огромна градина – отглеждал праскови, аво-

Кон-Тики

сала „Тангароа“, повтаря подвига на „Кон-Тики“.

До Галапагос и Великденския остров. През 1952 г. Хейердал ръководи експедиция до островите Галапагос, на около 1000 км от Еквадор. Експертите открили инкска флейта, 130 прединкска керамични предмета и изгубеното изкуство на гуара – първобитен подвижен кил, използван за мореплаване от индианците в Перу и Еквадор. Откритието доказало, че южноамериканците са имали всичко необходимо, за да пропътуват големи разстояния в Тихия океан. До Великденския остров експедиция на Хейердал стигнала през 1955-56 г. Открили, че тук някога е имало гора, която обитателите изсекли и засадили с тръстика и други южноамерикански растения. Изследвали важни археологически обекти, сред които знаменитите статуи моаи. В началото островът бил заселен от „дългоухите“ от Южна Америка, а „късоухите“ са дошли тук или самостоятелно, или като работна сила, от Полинезия през 16 век. Хейердал написал нов бестселър „Аку-Аку“. Тайната на Великденските острови. Резултатите му били еднородно подкрепени на Десетия тихоокеански научен конгрес в Хонолулу през 1961 г. Теорията му за миграциите от изток получила солидно признание.

Ра и Ра-II. Хейердал станал най-почтитият пътешественик в света, много правител-

защите са се осъществявали контакти.

Тигрис. С тази тръстикова лодка, построена в Ирак през 1977 г., Хейердал, на 63 г., искал да докаже, че древният народ на днешен Пакистан е осъществявал търговски и други

Ра

контакти с Месопотамия. Със международен екипаж от 11 души, през Персийския залив, той тръгнал към Пакистан, а оттам към Червено море, където, след 5 месеца плаване и изминати 5000 км, „Тигрис“ не била допусната до пристанището Джибути. Там, протестирайки срещу войната в района, пътешествениците изгорили лодката. Хейердал се обърнал с писмо до генералния секретар на ООН Курт Валдхайм и до всички хора с призива да помислят за съдбата на цивилизацията, която, като „Тигрис“, може да изгори и да тръгне към дъното. Това била последната му експедиция на древен плавателен съд.

Още изследвания. През 1983-84 г. норвежецът изследвал могилите на Малдивите в Индийския океан и доказал, че заселването им е било преди ок. 500 години. Откритията си описал в „Малдивската загад-

до и папирус. Наричал себе си „цивилизован дивак“.

Пролетта на 2002-ра. Тя била последната за знаменития пътешественик. Той умира в съня си на 87 г. на 18 април от тумор в мозъка. До него били Жаклин и децата му. Месец преди това се отказал от храна и лекарства и се прибрал в италианския си дом в село Кола Микари. В Норвегия му организирани държавно погребение – като на национален герой. Премиерът Буневик заявил, че със смъртта на Хейердал страната му е загубила най-известния си гражданин в света.

Мария Рашкова

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова – гл. редактор, Първолета Петкова, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. **Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.**

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, Първолета Петкова: 0887 84 65 34; Диана Рамналиева, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12